

ret, ut in hac ipsorum celebratione communi, quicquid in propriis ipsorum festiuitatibus omis-

§.2. Nos itaque ad corroborationem, & exaltationem Catholicæ fidei, digne, ac rationabiliter duximus statuendum, ut de tanto Sacramento præter quotidianam memoriam, quam de ipso facit Ecclesia, solemnior, & specialior annuatim memoria celebretur, certum ad hoc designantes, & describentes diem, videlicet feriam quintam proximam post Octavam Pentecostes, ut in ipsa quinta feria devotæ turbæ fidelium propter hoc ad Ecclesias affectuose concurrant, & tam Clerici, quam Populi gaudentes, in cantica laudum surgant. Tunc enim, omnium corda, & vota, ora, & labia, hymnos persolvant lætitiæ salutaris: tunc psallat fides; spes tripudiet; exultet caritas; devotio plaudat; jubilet chorus; puritas jucundetur. Tunc singuli, alacri animo, pronaque voluntate conveniant sua studia laudabiliter exequendo, tanti festi solemnitatem celebrantes. Et utinam ad Christi servitium sic ejus fideles ardor inflammet, ut per hæc, & alia proficientibus ipsis meritorum cumulis apud eum, qui sese dedit pro eis in pretium, tribuitque se ipsis in pabulum, tandem post hujus vitæ decursum eis se in præmium largiatur.

§.3. Ideoque Universitatem vestram monemus, & hortamur in Domino, & per Apostolica scripta in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, in remissionem peccatorum injungentes, quatenus tam excelsum, & tam gloriosum festum, prædicta quinta feria, singulis annis devote, & solemniter celebretis, & faciatis studiose per universas Ecclesias Civitatum vestrarum, & Diocesium celebrari, subditos vestros in dominica dictam quintam feriam proxime præcedente, salutaribus monitis solcite, per vos, & per alios exhortantes, ut per veram, & puram confessionem, elemosynarum largitionem, attentas, & sedulas orationes, & alia devotionis, & pietatis opera, taliter se studeant præparare, quod hujus pretiosissimi Sacramenti mereantur fieri participes illa die, possintque ipsum suscipere reverenter, ac ejus virtute augmentum consequi gratiarum.

§.3. Nos enim Christiani fideles ad colendum tantum festum, & celebrandum, donis volentes spiritualibus animare, omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui matutinali officio festi ejusdem, in Ecclesia in qua idem celebrabitur inter-

Institutio Festivitatibus singulis annis feria V. post Octavam Pentecostes.

Adhærentio ad eam devotè celebrandam.

fuert, centum; qui vero Missæ totidem; qui autem in primis ipsius festi Vesperis interfuerint, similiter centum; qui vero in secundis totidem; Illis vero, qui Primæ, Tertix, Sextæ, Nonæ, ac Completorii officii interfuerint, pro qualibet horarum ipsarum, quadraginta; Illis autem, qui per Octavas illius festi, Matutinalibus, Vespertinis, Missæ, ac prædictarum horarum officii interfuerint, centum dies, singulis octavarum ipsarum diebus, in Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum ejus Petri, & Pauli auctoritate confisi, de injunctis sibi poenitentis relaxamus.

Datum &c. (a)

Datum Anno 1264.

XX.

Privilegium Abbatis Congregationis Monachorum Montis Virginis, Ordinis Sancti Benedicti, utendi Mitra, Baculo, Benedictione solemnè, & aliis Pontificalibus.

Vide quæ præposuimus Constitut. hujus Pontificis VIII. pag. 408.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati, & Conventui Monasterii Montis Virginis ad Rom. Eccl. nullo medio pertinent. Ordinis S. Benedicti Avelanæ Diocesis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ecclesia Romana velut circumspexit mater & provida, nonnullas Ecclesias tamquam filias prædilectas majoribus effert honoribus, munere prævenit gratiæ potioris, & gratioribus insignit titulis dignitatum, ut sicut venustatis, & sapientiæ filix, in matris obedientiam, & reverentiam semper promptè habeantur ferventes, & studiose ad ipsius servitia, beneplacita, & mandata.

§.1. Cum igitur Monasterium vestrum, utpote, sicut a fide dignis accepimus pia religione conspicuum, & a fidelibus populis illarum partium venerabiliter frequentatum, ac perceptum ipsius, ex prerogativa specialis dilectionis, & gratiæ, sinceritatis brachis amplexamur. Vestris propter hoc honoribus, & utilitatibus libenter intendimus, sperantes vos haberi deinceps in Apostolicæ Sedis obsequiis, ex impensis vobis acceptioribus ab ea beneficiis, honoris, & gratiæ promptiores.

§.2. Nos itaque ob devotionem B. Mariæ Virginis gloriolæ, in cujus honore dictum Monasterium est fundatum, vestris supplicationibus inclinati, usum Mitræ, baculi, anuli, sandalium, chirothecarum, tunicæ, dalmaticæ, benedictione solemnè ad populum, ordinatione minorum ordinum, indulgentia quadraginta dierum, benedicere etiam Calices, & omnia alia ornamenta Ecclesiastica, & cognoscere de matrimonio inter vassallos, in quibus habetis spiritualia, tibi fili Abbas, & successoribus tuis in perpetuum, (quos potius signitis intendere cupimus, dummodo tibi, & eisdem successoribus sit, more ac modo debito, munus benedictionis impensum, & te, ac eos constet existere Sacerdotes)

(a) Vide Raynaldum ad hunc annum, & Fagium in Vita Urbani.

Indulgentiam eam celebrantibus.

Datum Anno 1264.

Exordium.

Causæ dandi Privilegii.

Privilegium.

tes) auctoritate præsentium concedimus de gratia speciali.

Clausula.

§.3. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum apud Urbem Veterem secundo Idus Septembris Pontificatus nostri Anno tertio.

Dat. die 12. Septem. 1264 Pontific. Anno III.

XXI.

Institutio secundæ Regulæ Ordinis Sororum Sanctæ Claræ nuncupatarum; sive mitigatio primæ Regulæ à B. Francisco pro ejusmodi Sororibus traditæ.

S. Damiani Monialibus Regulam tradidit Innocentius IV. Constit. XII. pag. 309. Traditam vero Sanctæ Claræ, & Sororibus a Sancto Francisco confirmavit idem Pontifex Constit. XX. XIII. pag. 334.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis in Christo filiabus univervis Abbatissis, & Sororibus inclusis Ordinis S. Claræ, salutem, & Apostolicam Benedictionem,

Beata Clara, virtute clarens, & nomine, gratiæ divinæ inspiratione præventa, & almi Christi Confessoris B. Francisci exemplis laudabilibus informata, ac salutaribus instituta doctrinis, ut se mandam Domino conservaret, Mundi hujus contemptis opibus, operibusque vitatis, religiose vivere sapienter elegit, & habitu Sacræ Religionis assumpto, arctam viam mandatorum Domini, quæ gradientes in ipsa ducit ad vitam, dilatato corde cucurrit. Hanc petram, Christus lapidem esse voluit, in vestri Ordinis structura primarium. In ipsa evidenter ostendit, quod in hujus structura sibi complacuit. Eam siquidem sanctitatis erexit in titulum, ut quæ munditia vitæ claruit, celebritate clareret, ac eundem vestrum Ordinem, qui sanctum, & laudabile sumpsit in ejus persona, principium, ipsius quasi constitutentis sic sapienter approbatæ patronæ merita, in venerabilem, venerandumque probarent.

Ordo hic à S. Clara institutus.

Sororibus vero sub diversis nominibus diversæ datæ regulæ.

Causæ hauri danda. rum a Regulæ.

§.1. In hoc autem Ordine, vos & alias ipsum profitentes, sub nominationum varietate interdum Sorores, quandoque Dominas, plerumque Moniales, nonnumquam pauperes inclusas Ordinis S. Damiani contigit hæcenus nominari. Vobisque, sub horum, & aliorum diversitate nominum, diversâ privilegia, indulgentiæ, ac litteræ a Sede Apostolica sunt concessa, & tam a sel. recordat. Gregorio Papa prædecessore nostro, tunc Ostiensis Episcopo, & vestri Ordinis curam gerente, quam aliis, variæ datæ sunt regulæ, & formæ vivendi, quarum observantiis se vestrum aliquæ solemniter obligaverunt.

§.2. Propter quod dilectæ in Domino filix, fuit nobis humiliter supplicatum, ut eundem vestrum Ordinem curaremus, certi nominis titulo insignire, vosque ab hujus observantiarum diversitatibus, & votis super eis emissis, misericorditer absolventes, certam vobis vivendi formam, ad tollendum omnem de vestris conscientiis scrupulum, largiremur.

di formam, ad tollendum omnem de vestris conscientiis scrupulum, largiremur.

§.3. Nos itaque decens arbitrautes, & congruum, ut idem Ordo vester, qui, ut præmittitur, in B. Clara felicia suæ institutionis sumpsit auspiciis, cujusque (ut firmiter credimus) apud Deum meritis, & intercessione protegitur, & apud homines laudibus attollitur, & favoribus ampliatur, ejus insigniatur & nomine, ipsum de fratrum nostrorum consilio de cætero decrevimus Ordinem S. Claræ uniformiter nominandum.

§.4. Statuentes quod immunitates, libertates, privilegia, indulgentiæ, ac litteræ quæcumque vobis, seu eidem Ordini a præfata Sede sub quacumque nominatione concessi, id robor obtineant firmitatis, & ita per omnia ipsi positis, ac si a principio hujus nominis titulo, & sub hac nominatione fuissent.

§.5. Ut autem bene & jucunde habitetis in unum, nec sub prædictarum observantiarum, differentia a modo vivendi videamini differentes, sed amboletis in domo Domini cum consensu; Nos inspectis omnibus regulis prædictis, & formis, ac specialiter illam, quam præfatus prædecessor tunc Ostiensis Episcopus vobis dedisse cognoscitur, diligentius attendentes, regulam, sive formam vivendi præsentibus annotatam, vobis & iis, quæ vobis successerint, de eorundem fratrum consilio, præsentium tenore, concedimus, & etiam confirmamus, in singulis Monasteriis vestri Ordinis perpetuis temporibus observandam, illas ex vobis, quæ ipsam regulam, sive formam per nos vobis concessa, & confirmata, professæ fuerint, ab omnibus aliis regulis, formis, & votis præmissis, de Apostolica potestatis plenitudine absolventes.

Ordinem S. Claræ nuncupati mandavit Urbanus.

Etque Privilegia omnia confirmat.

Unamque omnibus Regulam tradit.

De obedientia, paupertate, & castitate.

De Clausura.

Quæ Regula talis est.

Cap. 1.

Omnes, quæ seculi vanitate relicta, Religionem vestram assumere voluerint & tenere, hanc eas legem vitæ, & disciplinæ oportet, & convenit observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate sub clausura.

Cap. 2.

Omni namque tempore vitæ suæ hanc vitam profitentes, clausæ manere firmiter teneantur infra murorum ambitum, & intrinsecam clausuram Monasterii deputatum, nisi forsitan (quod absit) superveniret inevitabilis, & periculosa necessitas, sicut exustionis ignis, vel incursum hostilis, seu alicujus hujusmodi, quæ dilationem nullo caperet modo, ad egrediendi licentiam postulandi. In quibus casibus transferant se Sorores ad locum alium competentem, in quo, quantum commode fieri poterit, clausæ morentur, quousque eis de Monasterio sit provisum. Et propter hujusmodi necessitatis evidentiam, nulla eis conceditur licentia, vel facultas, extra prædictam clausuram ulterius exeundi, nisi forte de mandato, aut auctoritate Cardinalis Romanæ Ecclesiæ, cui a Sede Apostolica generaliter fuerit iste Ordo commissus, ad aliquem locum aliquæ mitterentur, causa plantandi, vel ædificandi eandem Religionem, vel reformandi aliquod Monasterium ejusdem Ordinis, seu causa regiminis, aut correctionis, aut alicujus valde evidentiæ, & gravis dispendii evitandi, vel nisi de ejusdem Cardinalis mandato, aut auctoritate.

Ggg

rita.

De recipiendis Servitibus.

ritate, Monasterii primo rationabili causa relicto, totus Conventus ad Monasterium aliud se transferret. Possint autem in singulis Monasteriis recipi aliquae, licet paucae, sub servitium nomine, vel sororum, ad hujusmodi observantiam professionis astringenda, praeterquam ad articulum de clausura, quae de mandato, vel licentia Abbatisse interdum poterunt egredi ad negotia Monasterii procuranda. Morientes vero iam Sorores, quam Servitiales hujusmodi infra Clausuram, prout convenit, tumulentur.

Cap. 3.

Admissione Sororum in Ordine.

Omnibus hanc religionem assumere cupientibus, quae fuerint admittende, priusquam habitum mutent, & religionem assumant, dura eis, & aspera proponantur, per quae itur ad Deum, & quae secundum hanc religionem necesse habuerint firmiter observare, ne de ignorantia postea se excusent. Non recipiatur aliqua, quae vel longiori aetate, vel infirmitate aliqua, vel fatua simplicitate ad hujusmodi vitae observantiam insufficientis, & non idonea censetur, nisi forte cum aliqua interdum causa rationabili exigente, de mandato, vel auctoritate dicti Cardinalis alicui fuerit dispensandum. Per tales enim status, & vigor religionis saepius dissolvitur, & turbatur: unde in personis recipiendis diligenti studio, & cautela debet hujusmodi occasio devitari. Abbatisa nullam, propria auctoritate recipiat, sine consensu omnium Sororum suarum, vel ad minus duarum partium earundem. Omnes vero ex more intra clausuram receptae, tonsis crinibus, citius deponant habitum saecularem; quibus deputetur magistra, quae eas informet regularibus disciplinis. Ad tractatus quoque Capituli infra annum nullatenus admittantur. Completo vero unius anni spatio, si aetatis legitima fuerint, professionem in manibus Abbatisse coram Conventu faciant in hunc modum. Ego Soror N. promitto Deo, & Beatissime Mariae semper Virgini, & Beato Francisco, & Beatae Clarae, & omnibus Sanctis, & tibi Dominae Abbatisse, vivere sub Regula a Domino Urbano Papa Quarto Ordini nostro concessa, toto tempore vitae meae, in obedientia, sine proprio, & in castitate, & etiam, secundum quod per eandem Regulam ordinatur sub clausura. Idem similiter protestandi modus in Servitibus, vel Sororibus, quae de licentia Abbatisse egredi possunt exterius, praeter articulum de clausura, per omnia observetur.

Cap. 4.

De Vestibus.

Omnis Sorores communiter capillos suos usque ad aures certis temporibus tondeant in rotundum. Et unaquaeque Soror praeter ciliatium si voluerit, vel flaminetum, duas tunicas, vel etiam plures, secundum quod visum fuerit Abbatisse, habere valeat, ac mantellum post collum hinc inde connexum: & haec indumenta sint de panno religioso, & vili tam pretio, quam colore, juxta diversarum consuetudinem regionum, nimia brevitate, vel longitudine non notanda, ut & in operiendis pedibus debita servetur honestas, & curiose longitudinis superfluitas penitus evitetur. Tunica quoque superior, sit tam in manicis, quam in busto, latitudinis, & amplitudinis congruentis, ut habitus exterioris honestas intrinsece attestetur. Ha-

beant & scapularia sine caputio, de vili, & religioso panno, vel flaminea, amplitudinis, & longitudinis condecentis, sicut uniuscujusque qualitas exigit, vel mensura: quibus induantur quando laborant, vel tale aliquid agunt, cum mantellos congrue gestare non possunt. Possint etiam sine ipsis esse aliquando, si visum fuerit Abbatisse, cum forte per calorem nimium, vel aliquid aliud, eis gravia multum fuerint ad portandum. Coram extraneis tamen hujusmodi utantur scapularibus cum mantellis. Tunice quoque superiores, scapularia, & mantelli, coloris omnino albi, vel nigri aliquatenus non ferantur. Pro cingulo autem cordam postquam professe fuerint, habeant minime curiosam. Vittis, aut velis de panno communi omnino albis, non tamen preciosis, aut curiosis, capita sua cooperiant uniformiter, & honeste, ita quod frons, genae & collum & gula sint (ut eorum honestati & religioni convenit) cooperta, nec aliter coram extraneis personis audeant apparere. Habeant & velum nigrum, nec preciosum nec curiosum, extensum super capita, ita amplum & longum, quod ex utraque parte descendat usque ad scapulas, & retro parum ultra tunice caputium protendatur. Sorores vero novitiae album velum ejusdem mensurae, & qualitatis debeant deportare. Servitiales autem Sorores pannum album non preciosum, aut curiosum, ad modum veli super capita sua deferant, tantae longitudinis, & amplitudinis, quod scapulas, & pectus praecipue cum exeunt, valeant operire.

Cap. 5.

Lectulis, & dormitorio.

Omnis Sorores sanae, tam Abbatisa, quam aliae, vestitae & cinctae jaceant in communi dormitorio, & quilibet per se lectum habeat ab invicem separatim; Lectus tamen Abbatisse in tali loco dormitorii disponatur, quod inde ceteros dormitorii lectos sine obstaculo, si commode fieri poterit, valeat intueri. A Festo Resurrectionis Dominicae usque ad Festum Nativitatis B. Virginis, Sorores dormiant post prandium usque ad Nonam, quae voluerint. Quae vero noluerint, oratione, seu meditatione divina, seu aliis piis quietis laboribus occupentur. Liceat autem unicuique habere sacconem de foeno, vel de palea, & cervical de palea, aut lana, si culcitrae religiosas cum lana habere nequiverint congruenter. Lampas insuper de nocte accensa semper in medio dormitorii habeatur.

Cap. 6.

Recitatione Officii.

De divino Officio tam in die, quam in nocte Domino persolvendo, taliter observetur, quod haec, quae legere & canere noverint, secundum consuetudinem Ordinis Fratrum Minorum, cum gravitate tamen & modestia, divinum Officium debeant celebrare. Illitteratae vero dicant viginti quatuor Pater noster pro Matutino, pro Laudibus quinque, pro Primis, Tertia, Sexta, & Nona, pro qualibet istarum Horarum septem, pro Vesperis autem duodecim, pro Completorio septem. Qui modus in Officio B. Virginis per omnia observetur. Pro Defunctis dicant in Vesperis septem Pater noster cum Requiem aeternam, pro Matutino duodecim, tempore quo Sorores litteratae faciunt Officium Mortuorum. Quae vero occasione rationabili non possent aliquando legendo dicere Horas suas

Sacramentis recipiendis Ministro, & tempore.

suas, liceat eis sicut illitteratis dicere Pater noster.

Cap. 7.

Ubi proprius fuerit Cappellanus pro Missarum solemnibus, & divinis Officiis celebrandis, habitu & vita religiosus sit, ac bona fama, nec juvenilis, sed matura, & idonea sit aetatis. Ubi autem non fuerit proprius Cappellanus, a quolibet bona vitae, & honestae vitae Presbytero, Sorores Missam audire possunt. Poenitentiam vero, & alia Sacramenta Ecclesiastica a Fratribus Ordinis Minorum dumtaxat recipiant, vel ab eis recipiant, qui de mandato, seu auctoritate Cardinalis, cui generaliter fuerit iste Ordo commissus, ea exhibendi potestatem habuerint, nisi forte in necessitatis articulo fuerit aliqua constituta, & copiam habere Fratrum nequiverit praedictorum. Cum aliqua Sacerdoti de confessione loqui voluerit, per locutorium solum confessionem faciat Sacerdoti, & per illud eidem de his, quae ad confessionem pertinent, tunc loquatur. Confessionem autem regule omnes faciant ad minus singulis mensibus, & sic confessione praemissa in sequentibus solemnitatibus, videlicet in Nativitate Domini, Purificatione B. Mariae, in initio Quadragesimae, Resurrectionis Domini, Pentecostes, in Festis Sanctorum Petri, & Pauli, S. Clarae, S. Francisci, & omnium Sanctorum, recipiant Dominici Corporis Sacramentum. Si tamen aliqua Soror tanta fuerit corporis infirmitate detenta, quod ad locutorium commode venire non possit, & necessitatem habuerit confiteri, vel Dominici Corporis, seu alia recipere Sacramenta, exhibitorum hujusmodi, alba, & stola, & manipulo, cum duobus idoneis, & religiosis sociis, vel uno ad minus alba, vel saltem superpelliceo vestitus, ingrediantur, & morentur induti, & audita confessione, vel alio tradito Sacramento, sicut ingressi fuerint, sic egredientur induti, nec moram ibi faciant longiorem. Caveant etiam, ut quamdiu intra Monasterium fuerint, nullatenus ab invicem separentur, quin semper mutuo possint libere se videre. Sic quoque se habeant in animae commendatione. Porro ad exequias circa sepulturam agendas, Sacerdos non ingrediatur Clausuram, sed exterius in Cappella quod ad officium pertinet, exequatur. Tamest Abbatisse, & Conventui visum fuerit quod ad exequias debeat introire, modo supradicto cum sociis intret indutus, & sepulta mortua, cum eis exeat sine mora. Si autem necesse fuerit, ut ingrediantur aliqui ad fodiendam, vel ad apediendam sepulturam, seu postmodum coaptandam, & Abbatisse, & Conventui visum fuerit hoc expediens, propter imbecillitatem Sororum, sit Sacerdoti, vel alicui alii ad hoc idoneo, & honesto cum uno socio, vel duobus, licitum introire.

Cap. 8.

Exercitiis corporalibus, laboribus &c. in quibus omnia debent esse communia.

Si aliquae juveniles, vel grandiores, capaces ingenii fuerint, eas instrui faciat, si sibi videbitur Abbatisa, magistrum eis deputans idoneam, & discretam, per quam tam in cantu, quam in divinis Officiis instruantur. Sorores vero & Servitiales, horis & locis institutis prout ordinatum fuerit, utilibus & honestis laboribus occupentur, sub illa providentia, quod excluso ocio animae inimico, sanctae orationis, & devotiss.

tionis spiritum non extinguant, cui debent cetera temporalia deservire. Verum quia multitudini sub hujus Religionis observantia congrue omnia debent esse communia, nec cuiquam liceat aliquid esse suum, caveant sollicite, ne occasione laborum hujusmodi, seu mercedis receptae pro ipsis, cupiditatis, vel proprietatis cupiditatem, seu notabilis specialitatis subrepat moribus.

Cap. 9.

Silentio, & quando ab eo sit dispensandum.

Silentium continuum sic continue ab omnibus teneatur, ut nec sibi invicem, nec alicui alii sine licentia eis loqui liceat, exceptis iis, quibus magisterium aliquod, vel opus injunctum fuerit, quod non possit cum silentio exerceri, iis quidem simul loqui liceat de iis, quae ad officium, vel opus suum pertinent, ubi & quando, & qualiter visum fuerit Abbatisse. Sorores tamen debiles, & infirmas, ac Servientes eisdem, pro recreatione, ac ipsarum servitio, in infirmitoria loqui possunt. In duplicibus quoque Festis, ac Apostolorum solemnitatibus, & aliis quibusdam diebus, quibus visum fuerit Abbatisse, in certo loco ad hoc signato, ab hora Nona usque ad Vesperam, vel aliqua alia hora competenti, loqui possint de Domino Jesu Christo, ac solemnitate, ac piis Sanctorum exemplis, & de aliis licitis, & honestis. Ab hora quoque Completorii usque ad Tertiam, exceptis Servitibus, extra Monasterium Abbatisa, absque causa rationabili loquendi licentiam non concedat. In aliis vero temporibus, atque locis, sic attendat sollicite Abbatisa de causa, ubi, & quando, & qualiter Sorores licentiet ad loquendum, quod regularis observantia, quae non mediocriter a silentio, quod est cultus justitiae, dignoscitur, nullatenus relaxetur.

Cap. 10.

Modo colloquendi, & alio loquendi.

Omnis autem studeant uti signis religiosis pariter, & honestis. Sane quando aliqua persona religiosa, seu saecularis, vel cujuslibet dignitatis, alicui de Sororibus loqui petierit, nunciatur primitus Abbatisse, & si ipsa concesserit, accedens ad locutorium, duas alias ad minus habeat secum semper, quibus jussit Abbatisse, quae loquentem videant, & audire valeant, quae dicuntur. Ad cratem vero loqui aliquatenus non praesumant, nisi praesentibus duabus ad minus per Abbatisam ad hoc specialiter deputatis. Caveant tamen sibi Sorores, quae cum aliquo loqui habent, ne per verba inutilia inaniter se distendant, nec etiam trahant in locutionibus moram longam. Hoc namque ab omnibus firmiter observetur, ut quando de confessione Sacerdoti interius infirma fuerit aliqua locutura, ad minus non loquatur, nisi cum duabus non longe sedentibus, quae consentientem, & confessionem videre possint, & ab eisdem pariter videri. Hanc autem loquendi legem, & ipsa Abbatisa diligenter custodiat, ut omnino materia detractionis omnibus auferatur, excepto quod cum Sororibus suis, horis, & locis competentibus loqui potest, sicut ei secundum Deum visum fuerit expedire.

Cap. 11.

Jeiuniis, abstinentia a carne, & facultate Abbatisse in hoc dispensandi.

Sorores autem omnes, & Servitiales, infirmis exceptis a festo Nativitatis Gloriosae Virginis Mariae, usque ad festum Resurrectionis Dominicae, nisi diebus Dominicis, & die Nativitatis.

vitatis Domini, continuum fervent jejunium: a Resurrectione vero Dominica, usque ad festum Nativitatis Beate Virginis, teneantur sexta feria jejunare. Omni quoque tempore, prater infirmas infirmitatis suae tempore, ab esu carnis abstineant. Cum debilibus autem dispensare valeat Abbatissa, prout eorum debilitati viderit expedire. Ovis vero, & caseo, & lacti- ciniis licite possint uti, praterquam ab Adventu usque ad Nativitatem Domini, & a Domini- ca Quinquagesima, usque ad Pascha, necnon & sexta feria, & jejuniis ab Ecclesia generaliter institutis. Cum Servitilibus tamen Sororibus, circa praedictum jejunium, praterquam in Ad- ventu, & sexta feria, possit Abbatissa misericor- diter dispensare etiam possit circa praedictum jejunium cum adolescentibus, ac debilibus, & senili aetate confectis, prout earum debilitati, ac imbecillitati viderit expedire. Sanx quoque Sorores jejunare non teneantur minutionis suae tempore, quod in triduo terminetur, extra majorem quadragesimam, & sextam feriam, adventum Domini, & jejunia ab Ecclesia ge- neraliter instituta. Caveat autem Abbatissa, ne ultra quam ter in anno minutionem permittat communiter celebrari, nisi certa necessitas plus requirat, nec a persona extranea maxime mi- nutionem recipiat, ubi commode poterit evi- tare.

Cap. 12.

De infirmis vero, cura & diligentia maxi- ma habeatur, & secundum, quod possibile fue- rit, & decuerit, tam in cibariis, quae earum requirit infirmitas, quam in aliis necessariis, in fervore charitatis, benigne ac sollicito eis per omnia serviat. Quae infirmas proprium ha- beant lectum, si unquam fieri potest, ubi a sanis maneant separate, ne illarum ordinem confundere valeant, vel turbare.

Cap. 13.

In quolibet Monasterio unum tantum ostium habeant ad intrandum Clausuram, & exeundum, cum opportunum fuerit, juxta legem de ingressu, & egressu positam in hac for- ma. In quo ostio nullum sit ostiolum, vel fenestra, & istud ostium in sublimi quanto magis fieri poterit congruenter, ita quod ad ipsum per sca- lam levatoriam exterius ascendatur, quae scala per catenam ferream ex parte Sororum studiose ligata, a Completorio dicto usque ad Primam sequentis diei, continue sit suspensa, & tem- pore diurnae dormitionis, & visitationis, nisi aliud interdum evidens requirat necessitas, vel utilitas manifesta. Ad praedictum autem ostium custodiendum, aliqua talis ex Sororibus depute- tur, quae Deum timeat, sit matura moribus, sit diligens, ac discreta, sitque convenientis aeta- tis, quae unam ipsius ostii clavem sic diligenter custodiat, ut numquam ea, vel ejus focia igno- rante, ostium aliquando valeat aperiri. Reli- quam vero clavem diversam ab illa, custodiat Abbatissa. Sit & alia aequae idonea ei focia depu- tata, quae ejus vicem in omnibus exequatur, cum ipsa aliqua rationabili causa, vel occupa- tione necessaria, occupata fuerit, vel detenta. Caveant autem studiosissime, & procurent, ne unquam ostium fiet apertum, nisi quantum minus fieri poterit congruenter. Sit autem ostium feris ferreis, & vetricibus optime commu-

Infirmarum cura.

Ostio interio- ri, ejusque custodia, & Custodia qua- litatibus.

nitum, & sine custodia, apertum vel clausum, minime dimittatur, neque etiam ad momen- tum nisi una clave in die, & in nocte duabus, sit firmiter obseratum. Nec omni pulsanti ape- riat, nisi indubitanter cognoverit, quod talis sit, quod sine dubitatione aliqua, se- cundum mandatum, quod de ingressuris in hac regula continetur, debeat aperiri. Et nulli liceat ibi loqui, nisi soli ostiariae de his, quae ad officium pertinebunt. Quod si aliquando intra Monasterium opus aliquod fuerit faciendum, ad quod agendum seculares aliquos, vel quas- cumque personas alias, oporteat introire, pro- videat Abbatissa sollicito, ut tunc dum opus scilicet exercetur, alia persona conveniens ad custodiendum ostium statuatur, quae sic perso- nis ad opus deputatis aperiat, quod alias intra- re penitus non permittat. Nam Sorores ipse, & tunc, & semper, quantumcumque rationabi- liter prevalent, studiosissime caveant, ne a se- cularibus, vel extraneis personis videantur.

Cap. 14.

Ceterum, cum praefatum ostium aliis ape- riri nolimus, nisi pro illis tantum, quae per ro- tam, vel aliunde decenter nequeant expediti; mandamus, quod in singulis Monasteriis in ex- teriori muro clausurae intrinsecae, in loco siquid- em competenti, manifesto a parte exteriori, & omnino patenti, rota una fortis fieri debeat, latitudinis, & altitudinis congruentis, ita quod per eam nulla persona ingredi valeat, vel exi- re, per quam necessaria, tam interioris, quam exterioris ministrantur, & taliter disponatur, quod per eam, nec intus, nec extra valeat ali- quis intueri. Ex utraque etiam parte ostiolum fiat validum, quod de nocte, & in estate tem- pore dormitionis, feris ferreis, & clavibus clausum, & firmatum debeat permanere. Ad cujus custodiam pro expediendis necessariis per eandem, unam Sororem discretam, tam mo- ribus, quam aetate, quae Monasterii diligit ho- nestatem, constituat Abbatissa, cui soli tan- tum, vel deputatae sibi fociae, cum congrua non poterit interesse, loqui ibidem, & respon- dere liceat, super iis quae ad suum officium per- tinebunt. Ibi autem nulli loqui liceat, nisi esset locutorium occupatum, vel ex alia rationabili causa, & necessaria aliquando: semper tamen de licentia Abbatissae, quod tamen rarissime fiat, secundum loquendi modum superius praetaxatum.

Cap. 15.

Propter necessitates quoque aliquando im- minentes, quae non possunt per supra dictum ostium, vel rotam commode expediti, permit- timus, quod aliud ostium in loco decenti in Monasterio fieri possit, per quod certis tempo- ribus intromittantur, & emittantur, quae fue- rint opportuna, quod quidem ostium continue sit clavi, feris ferreis, & repagulis communi- tum. Sitque muro a parte exteriori muratum, ita quod non possit aliquatenus aperiri, vel per- sona aliqua inde loqui. Possit tamen necessita- tum distarum tempore, ipsius ostii murus dirui, ostium aperiri, nec tunc apertum nisi quantum minus fieri poterit, sub tamen fida custodia, dimittatur. Expeditis itaque necessitatibus ipsis, secundum praedictum modum remaneat, cla- vi, feris & repagulis extrinsecus remanere.

Cap. 16.

Rotae, ejusque custo- dia.

Ostio exte- riori.

Locutorio, Crata, ha- rumque cus- todia.

Cap. 16.

Locutorium autem commune in Cappella, vel potius in claustrum, ubi commodius, & ho- nestius fieri poterit, disponatur, ne si forte fie- ret in Cappella, pacem orantium inquietet. Ipsum locutorium sit congruae quantitates, de lamina ferrea subtiliter perforata, & taliter clavis fer- reis coaptata, quod numquam valeat aperiri. Sit quoque ipsa lamina clavis ferreis in longum protensis, exterius fortiter communita. Cui pannus niger lanceus interius taliter apponatur, quod nec Sorores videre extra valeant, nec vi- deri. Ad istud autem locutorium a Completorio, quod dici debet tempore competenti, us- que ad primam diei sequentis, seu tempore co- messionis, vel dormitionis in estate, aut quan- do officium celebratur, (nisi pro causa adeo ra- tionabili, & necessaria, quae commode differri non possit) nulli licitum erit loqui. Quando- cumque vero in concessis temporibus aliqua, vel aliqua haberint ibi loqui, cum modestia, & maturitate loquentes, breviter se expediant, prout decet. Ubi vero propter Sororum mul- titudinem videbitur opportunum, aliud simile locutorium esse possit.

Cap. 17.

Volumus etiam, ut in muro, qui Sorores dividit a Cappella, congruentis formae cratis fer- rea collocetur, quae sit ex crebris, & spillis con- tortis lineis ferreis, diligenti & forti opere fa- bricata, & clavis ferreis in longum protensis exterius fortiter communita, vel ex lamina fer- rea parvis, & minutis foraminibus perforata, cum protensis clavis ferreis, ut dictum est, in- cusus medium fiat unum ostiolum de lamina ferrea, per quod communionis tempore possit intromitti calix, & Sacerdos mittens manum, possit Dominici Corporis tradere Sacramentum, quod quidem clavi ferrea sit semper firmatum, nec aperiat, nisi quando proponi Sororibus contingerit verbum Dei, vel Sacramentum Do- minici Corporis exhibetur, aut cum quis, ali- quam ex Sororibus suam propinquam consan- guineam videre petierit, vel alia causa necessa- ria id exposcat, quod rarissime fiat, & semper de licentia Abbatissae. Quae tamen in nullo casu (primis duobus dumtaxat exceptis) licentiam largiatur, nisi prius singulis vicibus de hoc con- silium petierit a Conventu. Cui crati pannus lineus niger interius taliter apponatur, ut nulla videatur inde aliquid intueri. Habeantur etiam ostia lignea ex parte Sororum, cum feris fer- reis, atque clave, ut maneant semper clausa pa- riter, & firmata, & non aperiantur, nisi cum divinum celebratur officium, & nisi quando ex dictis causis praefato modo dictum ostiolum contigerit aperiri, & nemo alius per dictam cratem loquatur, nisi aliquando, rationabili causa, vel necessaria exigente, alicui de Abba- tissae licentia raro fuerit concedendum. Et tunc praedicta ostia lignea poterunt aperiri, & quan- documque aliquam personam extraneam ad eas ingredi, vel alias per crates eis loqui contige- rit, tegant faciem cum modestia, & inclinent, prout religionis convenit honestati.

Cap. 18.

De ingressu personarum in Monasterium, firmiter, ac directe praecipimus, ut nulla un- quam Abbatissa, vel ejus Sorores, aliquam per-

Ingressu ex- tranearum personarum.

sonam religiosam, seu secularem, aut cujusli- bet dignitatis, in Monasterii clausuram intrin- secam intrare permittant, nec omnino liceat alicui, nisi quibus concessum a Sede Apostolica fuerit, vel a Cardinale, cui fuerit Sororum Or- do commissus: Excipiuntur autem a dicta ingre- diendi lege, Medicus causa multum gravis in- firmitatis, & Minor cum necessitate exegerit, qui non absque duobus focis de familia Mona- sterii introducantur, nec ab invicem infra Mo- nasterium separentur, necnon & illi quos occa- sione incendii, vel ruinae, seu alterius periculi, vel dispendii, seu pro tuendis a violentia quo- rumlibet Monasterio, vel personis, aut pro ali- quo opere exercendo, quod commode extra Monasterium fieri non potest, necessitas exegerit introire. Qui omnes expedito suo minist- rio, vel imminente necessitati satisfacto per ipsos, exeant sine mora. Nulli autem persone extra- neae intra Monasterii clausuram liceat comede- re, vel dormire. Sed & si quis de Sanctae Cla- rae Cardinalibus, ad aliquod Monasterium hu- jusmodi religionis aliquando venerit, & intra clausuram voluerit ingredi, cum reverentia qui- dem, & devotione suscipiatur, sed rogetur; ut cum paucis focis, & honestis debeat introire. Licet quoque Generali Ministro Ordinis Fra- trum Minorum, quando ibidem celebrare voluerit, vel proponere Sororibus verbum Dei, cum quatuor, vel quinque Fratribus ipsius Or- dinis, intra clausuram ingredi Monasterii, si quando ei videbitur expedire. Alius autem Praelatus, cui aliquando forte de licentia Sedis Apostolicae, vel dicti Cardinalis, intrare licue- rit, duobus, vel tribus tantum religiosis, & ho- nestis focis sit contentus. Quod si forte, pro benedictione, vel consecratione Sororum, vel in alio modo, concessum fuerit Episcopo alicui Missam interius celebrare aliquando, quam paucioribus, & honestioribus potuerit focis sit contentus, & ministris. Et hoc quoque ipsum alicui rarius concedatur. Nulla tamen omni- no loquatur cum aliqua persona de ingressu, nisi modo praedicto, sive infirma fuerit, sive sana. Illud sane praecipue caveatur, ut si quibus aliquando concessum fuerit solummodo, vel data licentia in Monasterium ingredi, non ali- ter admittatur, nisi Abbatissae, & Sororibus visum fuerit expedire, cum ex hujusmodi con- cessionibus, vel licentiis, Abbatissa, vel Sorores, eos admittere non cogantur, & ut sint ta- les, de quorum verbis, & moribus, necnon vita, & habitu edificari valeant intuentes, & materia iusti scandalii exinde nequeat generari. Super concessione vero, vel licentia ingressus hujusmodi, ad omne ambiguum removendum, Apostolici apices, vel Cardinalis patentes litte- rae ostendantur.

Cap. 19.

De Servitilibus & Sororibus, quae semper manere clausae, sicut aliae non tenentur, distri- ctius volumus observari, ut sine licentia, nulla Clausuram egrediantur. Et quae emittuntur, honeste sint, & convenientis aetatis, ac religiosi, & maturi aspectus, & calcamentis honestis, tam ipse, quam Sorores illae, quas aliquando emitte- re contigerit pro casibus supra dictis, calcatae incedant. Ceteris vero intus manentibus liceat istud idem. Egredientibus vero assignetur cer- gra-

Sororum Ser- viciis egres- su pro Mona- sterii necessi- tatibus.

tus terminus redeundi, nec alicui ipsarum concedatur extra Monasterium, sine licentia speciali, comedere, bibere, vel dormire, nec ab invicem separari, vel alicui in secreto, seu Cappellani Monasterii, vel Conventorum domicilium introire, & si aliqua contrarium fecerit, graviter puniatur, & sollicite caveant, ne ad loca suspecta divertant, vel cum personis male famae familiaritatem habeant, nec in suo reditu saecularia, vel inutilia Sororibus referant, per quae dissolvi valeant, vel turbari. Et quamdiu extra fuerint, taliter studeant se habere, quod de conversatione honesta ipsarum edificari valeant intuentes, & quicquid eis datum, vel promissum fuerit, resignent, vel renuncient Abbatissae, vel alii, cui in hoc commiserint vices suas.

Cap. 20.

Cappellani, & Conventuum vicarii, & vestibus.

Cappellanus si voluerit se Monasterio obligare, & alicui qui Monasterii conversi esse voluerint, & Abbatissae, & Conventui visum fuerit eos recipere, anno probationis elapso, promittant obedientiam Abbatissae, voventes loci stabilitatem, & perpetuo vivere, sine proprio, & in castitate. Tunicae de religio, & vili panno, tam pretio, quam colore, iuxta eorum indigentiam habere valeant sine caputio. Quarum manicae breves sint, & strictae tantummodo circa manus. Longitudo autem tunicarum sit talis, quod a cavilla pedum, distet spatium quatuor digitorum. Cappellanus tamen habere poterit longiorem. Pro cingulo vero corrigiam honestam habeat cum cultello. Caparone etiam cum caputio super tunicas portent, cujus longitudo genu aliquantum transeat, & latitudo usque ad caputium protendatur. Minoris tamen latitudinis caparone si habere voluerit, poterit Cappellanus. Qui etiam cappam honestam, vel mantello post collum, vel antepectus hinc inde connexo, uti poterit. Superiores autem tunicae, & longum caputium, necnon & Cappellani cappa & mantellus, non sint de albo, vel penitus nigro panno. Vestiti etiam jaceant, & camisiis lineis non utantur. Calceamenta alta, & ampla, & antefixa cum caligis habeant, & femoralia portent. Capillos suos usque ad aures certis temporibus tondeant in rotundum. Officium divinum faciant, ut Sorores, excepto quod Conversi, ad officium Beatae Virginis, & mortuorum, minime teneantur: jejuniis servare debeant ut Sorores. Liceat tamen Abbatissae super jejuniis regulae, cum eis aestus, vel itineris, aut laboris alterius, seu alia quavis rationabili, & honesta causa misericorditer dispensare. Informationi vero, & correctioni Visitatoris, Cappellanus, & Conversi per omnia sint subiecti. Cui in iis, quae ad visitationis officium pertinent, teneantur firmiter obedire.

Cap. 21.

Procuratore, ejusque officio.

Ad haec, liceat vobis in communi, redditus, & possessiones recipere, & habere, ac ea libere retinere. Pro quibus possessionibus, & redditibus Monasterii modo debito pertractandis, Procurator unus, prudens pariter, & fidelis in singulis Monasteriis vestri Ordinis habeatur, qui per Abbatissam, & Conventum constitui, & amoveri debeat, sicut videbitur expedire. Hic vero taliter institutus de omnibus sibi comm-

missis, receptis pariter, & expensis, Abbatissae, & tribus Sororibus ad hoc per Conventum specialiter assignatis, & Visitatori cum voluerit, rationem reddere teneatur, & nihil omnino de rebus Monasterii vendere, commutare, obligare, vel alienare quoquo modo valeat, nisi de licentia Abbatissae pariter, & Conventus. Et quicquid contra hoc attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane. Possit tamen de mobilibus parum valentibus, aliqua parva, ex causa licita de Abbatissae licentia, interdum aliis largiri. Possit etiam per Visitatorem, cum expedire videbitur, amoveri;

Cap. 22.

Electio Abbatissae libere pertineat ad Conventum. Confirmatio vero fiat per Cardinalem, cui fuerit iste Ordo commissus, vel auctoritate ipsius. Studeant autem Sorores talem eligere, quae virtutibus polleat, & sanctis moribus aliis praeferat potius, quam officio, & quae communitatem servet in omnibus, vel in moribus; ut ejus exemplo provocatae Sorores, ex amore magis ei obediant, quam timore. Quaeque singularibus amoribus careat, ne dum in parte plus diligit, in toto scandalum generet. Consoletur afflictae, sit refugium tribulatis, ne si apud eam remedia defuerint sanatum, desperationis morbus praevaleat in infirmis. Quae humiliter, & charitative visitet, & corrigat Sorores suas, non praecipiendo eis aliquid, quod sit contra animam suam, & vestrae professionis formam, non sit praecipiens in praecipiendo, ne ex indiscretionem praecipiti, ponat peccati laqueum animabus. Cui, postquam confirmationem receperit, quamdiu in officio permanserit, Sorores universae, necnon & familia exterior Monasterii, pareant, & obediant diligenter. Semel in hebdomada ad minus, Abbatissa Sorores suas pro ipsarum monitione, ordinatione, & reformatione, teneatur ad Capitulum convocare. Ubi secundum expressionem publicarum, & communium negligentiarum, atque culparam, poenae misericorditer imponantur. Conferat etiam cum omnibus Sororibus suis, de iis quae occurrunt pro sui Monasterii utilitate, ac honestate tractanda: saepe enim Dominus, quod melius est juniore revelat. Nullum onerosum, vel grave debitum contrahat, nisi per Procuratorem de communi consensu Sororum, cum manifesta necessitas hoc requirat. Reddat etiam de receptis, & expensis, semel ad minus, singulis tribus mensibus, coram Conventu, vel saltem quatuor Sororibus ab eodem ad hoc specialiter deputatis, debitam rationem. Officiales Monasterii instituat de consilio, & assensu Conventus, vel majoris partis ipsius. Sigillum vero Conventus custodiri faciat, & servari, secundum ordinationem Conventus, & omnem litteram dirigendam ex parte ejusdem Conventus, prius coram Conventu in Capitulo lectam, & approbatam a majori parte Sororum, ibidem coram omnibus faciat sigillari. Nulla etiam Soror aliquas litteras dirigat, seu recipiat, nisi primo eas Abbatissa legat, vel ab alia ad haec constituta legantur. Studeat insuper Abbatissa Sorores reconciliare, si aliquas ad invicem ex aliqua causa, vel occasione contigerit conturbari. Soror vero illa, quae verbo, vel signo occasionem turbationis, vel scandali alteri dedit,

Electioe Abbatissae, muneris, auctoritate, & qualitatibus.

rit, statim antequam offerat munus orationis suae Deo, veniam petens a Sorore, quam offendit, coram ea humiliter se prosternat, rogans ut intercedat pro se ad Dominum, quatenus sibi culpam indulgeat, quam commisit; illa vero memor verbi Domini: Nisi dimiseritis ex cordibus vestris, nec Pater vester caelestis dimittet vobis, liberaliter injuriam remittat Sorori veniam postulanti. Monemus Sorores omnes, & hortamur in Domino Jesu Christo, ut caveant ab omni superbia, vanagloria, invidia, avaritia, cura, & sollicitudine hujus saeculi, detractione, & murmuratione, dissensione, & divisione, ac omni vitio, pro quo possit displicere in oculis veri sponsi. Sed magis sollicitae coram Deo servare exteriorum, & interiorum in omnibus puritatem, ac semper invicem habere mutuae dilectionis unitatem, quae est vinculum perfectionis, ut in ea radicata, & fundata, possint agni Domini Nostri Jesu Christi nuptias cum prudentibus virginibus introire.

Quae Monialibus sint fugienda.

Cap. 23.

Accessus personalis ad Sedem Apostolicam eis omnino prohibetur.

Ad haec, ut discuribus dispendiosis materia subtrahatur, in virtute obedientiae, sub poena excommunicationis, quam ipso facto transgredientes, vel non parentes incurrant, districte praecipimus, ut (exceptis dumtaxat Servitilibus Monasteriorum illorum locorum, in quibus Romana fuerit Ecclesia constituta, quamdiu ibi residentiam fecerit) nulla Abbatissa, Soror, vel Servitialis pro ulla necessitatis causa, ad Sedem Apostolicam personaliter veniat, vel accedat, nisi super hoc per Apostolicos apices, vel dicti Cardinalis patentes litteras, alicui specialis licentia concedatur.

Cap. 24.

De Visitatore, & Visitatoris officio, & potestate.

Monasteria hujus Religionis, per Visitatores (qui auctoritatem, formam, & modum, a Cardinali, cui fuerit a Sede Apostolica vester Ordo commissus, recipiant) semel ad minus annis singulis visitentur. Sane circa visitationes hujusmodi, illud est sollicite providendum, ut quicumque vel generalis, vel etiam alicubi aliquando specialis constituendus fuerit Visitator, tali debeat constitui, de cujus religiosa vita, & moribus notitia plena, & securitas habeatur. Qui cum ad Monasterium aliquod veniens, fuerit introgressus, sic se per omnia exhibeat, & ostendat, ut omnes de bono ad melius provocet, & ad Dei amorem, & intra se mutuam charitatem semper inflammet pariter, & accendat. Et quando Monasterii clausuram ad visitandum intraverit, duos religiosos, & idoneos socios secum ducat, qui videlicet focii simul maneant, & dum fuerit intra claustrum, ab invicem nullatenus separentur. Visitator autem, regula prius lecta, & exposita, ab Abbatissa sigillum recipiat, quod ipsa sibi assignare, & absolutionem, & concessionem ab Abbatissa ministerio petere absolute ac libere teneatur. Quae si communem vitam non poterit ducere, vel noluerit, per eundem Visitatorem a suo regimine absolvatur, nisi sua mora in officio Monasterio dispendiosa non esset, sed necessaria, vel evidenter utilis appareret. Absolvatur etiam per eundem, si abas non idonea, vel insufficientis ad Monasterii regimen videatur; & hoc fiat secundum formam, & modum, quos a Cardinali supra dicto receperit Visitator, qui tam de ipsius Ab-

batissae, quam Sororum statu, & observantia, suae religionis, ab omnibus generaliter, & specialiter a singulis inquirat studiosius veritatem, & ubi aliquid reformandum, vel corrigendum invenerit, zelo charitatis, & amore justitiae, cum discretionem corrigat, & reformet, tam in capite, quam in membris, sicut melius viderit expedire. Excessus autem, qui fuerit sufficienter correctus a Visitatore, nullatenus iterum corrigatur. Quod si aliquid tale sibi occurrerit, quod per se nequeat emendare, ad Superiorem referat, ut corrigatur sicut expedit, ejus consilio, ac praeepto. Caveat autem Abbatissa, ne a se, vel ab aliis Sororibus, status sui Monasterii Visitatori aliquatenus abscondatur, quia malum esset indicium, & offensam graviter puniendam. Imo volumus, & mandamus, ut ea quae secundum vitam suam formam, & regularem observantiam, instituenda, vel emendanda fuerint, publice, ac privatim, sicut melius viderit faciendum, Visitatori suggerant, & proponant, cui teneantur in omnibus, quae ad officium suae visitationis pertinent, firmiter obedire. Quae autem aliter fecerint, a Visitatore, tam Abbatissa, quam aliae, debite, prout convenit, puniantur. Omnes autem tam Abbatissa, quam Sorores, considerent, & caveant diligenter, ut nihil aliud, quam amor divinus, & suarum Sororum correctio, ac Monasterii reformatio eas moveat ad loquendum. Modum autem loquendi Visitator custodiat supra dictum, ut videlicet, aut cum omnibus, aut cum pluribus simul loquatur, vel secreta cum una, aliis tamen ad minus duabus in aspectu ejus non longe sedentibus, ut per omnia bona suae integritas conservetur, nisi ad locutorium, cum una, vel pluribus, loqui voluerit de iis, quae ad officium suum pertinere noscantur. Idem etiam Visitator, tam Cappellanus, quam Conversos, & ceteros de familia extrinseca Monasterii visitet, & in eis corrigat, & reformet, quae correctionis, & reformationis officio noverit indigere. Poenas tam amotionis perpetuae a Monasterio, licentiando professos ad alia Monasteria, vel Ordines sicut viderit expedire, quam alias, prout culpae gravitas, & qualitas exegerit, imponendo. Ut autem non graventur Monasteria in expensis, & Visitator omnem notam, cujuspiam suspicionis evitet, volumus omnino, quod Visitator, de visitationis officio, quam citius commode poterit, se studeat expedire, quanto rarius absque sui officii dispendio poterit, Monasterii clausuram intrinsecus ingressurus.

Cap. 25.

De Cardinalis Protectoris auctoritate.

Verum ne observantia praesentis regulae, sive formulae supra scriptae (quam uniformiter ubique ab omnibus volumus, & mandamus diligentius observari) pro defectu certi regiminis in posterum recedere vos contingat, aut sub diversorum magisterio, vivendi modum incurrere diferentes, dilecto fratri nostro i. Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Diacono Cardinali: Gubernatori, Protectori, & Correctori Ordinis Fratrum Minorum, curam, & regimen vestri Ordinis, necnon & personarum in eis degentium, scilicet Cappellanorum, & Conventorum, & familiarium, plene duximus committenda, statuentes, ut sub ejus, & aliorum Cardinalium, qui fuerint pro tempore gubernationi, protectioni, in

atque correctioni eorumdem Fratrum Ordinis a Sede Apollonica deputati, obedientia, & cura, & regimine, debeatis de cetero permanere, quibus teneamini firmiter obedire. Et ipsi animarum vestrarum sollicitudinem gerentes, & curam, eisdem Monasteriis, & personis degentibus in eis, Cappellanis, Conventibus, & familia tam per se, quam per viros idoneos, quoties expedire viderint, visitationis officium impendere studeant, corrigendo, & reformando ibidem, tam in capite, quam in membris, quae correctionis & reformationis officio noverint indigere. Instituant nihilominus, & destituant, ordinent, statuunt, & disponant, prout secundum Deum viderint expedire.

Cap. 26.

Regulae ob- servantia.

Ut autem vos in hac regula, sive formula, tamquam in speculo politis inspicere, nec per oblivionem aliquid negligatis, semel vobis in qualibet quindena legatur, & ubi vos inveneritis ea, quae scripta sunt, facere, agite gratias Deo bonorum omnium largitori. Ubi autem sibi quaecumque viderit aliquid deesse, doleat de praeterito, & caveat de futuro; orans ut ei debitum dimittatur, & in tentationem deinceps non inducatur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae Institutionis, Declarationis, & Constitutionis paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. die 18. Octob. 1264. Pont. An. III.

Datum apud Urbem Veterem decimo quinto Kalendas Novembris Pontificatus nostri Anno tertio.

CLEMENS IV.

PAPA CLXXXIII.

AN. DOM. MCCLXV.

Guido, natione Gallus, ex Oppido S. Aegidii ad Rhodani ripam in Provincia Narbonensi, nobili familia Grossa, patre Fulcodio, antea Aniciensis Episcopus, deinde Archiepiscopus Narbonensis, mox S. R. E. Cardinalis Sabinenfis, electus est Viterbii Romanus Pontifex mense Februario Anno 1265., & die 22. (a) ejusdem coronatus, Clementis IV. sumpto nomine. Sedit in Pontificatu annos III. menses IX. dies VII. (b) imperante in Oriente Michaelae Palaeologo. Obiit Viterbii die 29. Novembris anno 1268., & sepultus est ibidem in Ecclesia Fratrum Praedicatorum. Vacavit Sedes annos fere III.

Ency-

(a) Electioni Clementis assignari certus dies non potest, nisi asserendum videatur Baronio, qui teste Raynaldo in Schedis asserit eundem electum die 9. Februarii. (b) A Coronationis die computandos.

Ex Raynald. ad an. 1265. 64.

Dies obitus Urbani PP.

Clementis electio.

Dat. die 22. Febr. 1265. Pont. An. I.

Ex Dacherii Spicileg. n. c. Tom. III. pag. 616.

I.

Encyclicis Litteris omnes Ecclesiarum Praelatos ad implorandam divinam opem pro Ecclesia bene gubernanda incitat.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei.

His diebus felicitatis recordationis Urbano Papa Praedecessore nostro sexto Nonas Octobris viam universae carnis ingresso, & sicut de largissima Dei pietate confidimus, post labores ad premium evocato, tantique Patris defuncti corpore, prout est juris, & moris, cum honore, & reverentia Ecclesiastica tradito Sepultura; Episcopi, Presbyteri, & Diaconi Cardinales habito super futuri Pontificis electione tractatu, in nos tandem licet immeritos, de legatione, quam susceperamus, in Angliam redeunt, & per aliqua terrarum spatia ab Apostolica Sede remotos suos oculos iniecerunt, nos in Ecclesiae Romanae Pontificem eligentes. Cumque demum Perusium venissemus, (a) & insufficientiae nostrae multiplicis non ignari, tam importabilis oneris ferre sarcinam, tamque eminentis honoris fastidium conscendere merito formidantes, demum ad concordium Fratrum instantiam tanto suppositum oneri humeros imbecilles; sollicitudinem nostram, projectientes in illum, & in eo figentes anchoram spei nostrae, qui dat lasso virtutem, & iis qui non sunt, fortitudinem, & robur multiplicat, infirma mundi nonnunquam eligens, ut ad sui nominis gloriam fortia quaeque confundat.

Rogamus itaque Universitatem vestram, & per Dei misericordiam obsecramus, quatenus pensato prudenter, quod vobis praemium supernae charitatis acquiritis, si circa nos divina patientia generalis Ecclesiae regimini praesidentes, plenae devotionis studium exponatis, ab illo, cujus admiranda potentia per gratiam dat esse fortissima, quae sunt fragilia per naturam, impetretis orationum auxilio, ut sollicitudinem nobis ab ipso creditam sic exequamur exemplis, & meritis, quod inde accrescat nobis sui gloria, Christianus Populus salutes, & tranquillitate proficiat, & tandem nobis, ac vobis aeterni luminis claritas illucescat &c.

Datum Perusii octavo Kalendas Martii, Pontificatus nostri anno primo.

II.

Constitutio, per quam declaratur Angliae Regem, ejusque filium Edmondum nunquam fuisse veros Regni Siciliae possessores.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Lim Regno Siciliae ad dispositionem, & ordinationem Apostolicae Sedis, ad quam specialiter pertinet, cum iuribus, districtibus, & pertinentiis suis plene, ac libere devoluto, ac Sede ipsa circa statum ipsius Regni Siciliae.

(a) Ex his argui potest, Clementem consecratum esse Pontificem Perusii.

gni sollicite cogitante, illiusque regimen alicui Catholico, & devoto Principi cupiente committere, qui ad laudem Dei, honorem, & pacem Ecclesiae, ac tranquillitatem, & profectum Fidei ipsius Regni ejus Solio praesideret, tandem inter Sedem ipsam, & charissimum in Christo filium nostrum Henricum illustrem Regem Angliae de Regno ipso in feudum dilecto filio Nobili Viro Edmundo ejusdem Regis nato sub certis conditionibus concedendo habitus est tractatus. Et quia Rex ipse multa erga Romanam Ecclesiam devotione refulget, suumque genus fidei semper claruit puritate, providit tunc Sedes ipsa, cum eodem Rege tractatum hujusmodi consummare: unde relato, & exposito ex parte ipsius Edmundi fel. recordat. Alexandro Papae Quarto Praedecessori nostro, quod dilectus filius Magister Albertus Notarius noster tunc Apostolicae Sedis Legatus eidem Edmundo, & haeredibus suis praedictum Regnum Siciliae, ac totam terram, quae est citra Farum, usque ad confinia Terrarum ipsius Ecclesiae Romanae cum omnibus iuribus, honoribus, districtibus, & pertinentiis suis (exceptis Civitate Beneventana, cum ipsius iuribus, & pertinentiis universis) in feudum de speciali auctoritate, & mandato fel. recordat. Innocentii Papae Quarti Praedecessoris nostri concesserat salvis libertatibus, & immunitatibus Ecclesiarum praedictorum Regni, & Terrae, tam in electionibus, quam in aliis spectantibus ad eandem.

Quodque idem Innocentius Praedecessor concessionem hujusmodi supplendo defectum, si quis in ea fuerit de plenitudine potestatis auctoritate Apostolica confirmarat eidem Edmundo Regnum, & Terram praedicta in feudum de novo concedens, prout in suis litteris dicebatur plenius contineri. Praefatus Alexander Praedecessor concessionem, & confirmationem hujusmodi sub conditionibus in privilegio Apostolico inde confecto expressis, ratas, & gratas habens, ipsas de fratrum suorum approbavit consilio, & assensu, & sub eisdem conditionibus, illas auctoritate Apostolica innovans, Regnum, & Terram praedicta, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis de fratrum ipsorum consensu dicto Edmundo, ac ejus haeredibus utriusque sexus, in feudum sub eisdem conditionibus perpetuo concessit, & etiam confirmavit. Reservavit autem expresse in eodem privilegio sibi, & in sua voluntate, & potestate remansit, dicere, pronunciare, vel proferre in scriptis, vel sine scriptis de consilio, vel sine consilio fratrum suorum praedictis Rege, & Edmundo, ac alio etiam quocumque, cujus forsitan interesset, nequaquam vocatis, & absque omni juris solemnitate, approbationem, innovationem, concessionem, confirmationem hujusmodi, quas praefatis Edmundo, & haeredibus sub certis conditionibus faciebat, vacuas omnino esse, nullamque robur, vel valorem habere, aut revocari, cassare, & irritare ipsas, & cassas, & irritas nuntiari, si memoratus Rex, quascumque ex dictis conditionibus, statutis terminis non impleret, ita quod post hujusmodi pronuntiationem, seu irrationem, vel dictum praefate approbationis innovatio, concessio, & confirmatio nullius essent, vel haberentur efficaciae, vel momenti.

Habitus tractatus inter S. A. & Angliae Regem de Regno Siciliae ejus filio concedendo.

Relato itaque per Legatum Apost. Regni Edmundo facte concessum.

Concessio nemque hujusmodi per Innocent. IV. facte confirmata.

Alexand. IV. eam renovavit: nonnullas adiecit conditiones sub caduca etc.

H h h

§. 3. Et